

ASTERI KIRJANPITO DOS

Vuosipäivitys 5.11.2001

Asentaminen	3
Käyttöönotto	6
Tilipuitteistot	7
Euromääräiseen kirjanpitoon	10
Tilikauden vaihteessa euroihin	10
Kesken tilikauden euroihin	13
Käsitteitä ja sanastoa	14
Asennus uudelle koneelle (Ensiasennus)	15
Pikakuvake Win 95/98:n työpöydälle	16
Jos muisti loppuu	17
Windowsin leikepöydän käyttäminen	21
Tuloslaskelma ja tase Exceliin	22

Atsoft Oy Mäkinen

Malminkaari 21 B 00700 HELSINKI Puh. (09) 350 7530 Fax (09) 351 5532

Yhteystietomme:

Sähköposti atsoft@atsoft.fi

Puh (09) 350 7530 Fax (09) 351 5532

Asiakaspalvelu:

Erja Kesseli, tilaukset ja tiedustelut. Suora 09-350 75313 Sähköposti erja.kesseli@atsoft.fi

Merja Hiltunen, sovellusneuvonta Suora 09-350 75312, GSM 0500-703 730, fax (09) 350 75321 Sähköposti merja.hiltunen@atsoft.fi

Annukka Grekula, sovellusneuvonta Suora 09-350 75311, GSM 0400-505 596, fax (09) 350 75321 Sähköposti annukka.grekula@atsoft.fi

Atso Mäkinen, Toimitusjohtaja, koulutus, asiakaskäynnit Suora 09-350 75310, GSM 0400 316 088, fax (09) 350 75351 Sähköposti atso.makinen@atsoft.fi

Tuotekehitys:

Mika Mäkinen, windows ohjelmien kehitys ja ylläpito Sähköposti mika.makinen@atsoft.fi

Juha Mäkinen, dos ohjelmien ylläpito sekä muut asiat Sähköposti juha.makinen@atsoft.fi

Käyntiosoite:

Atsoft Oy Mäkinen Malminkaari 21 B (ajo Soidintien puolelta) 00700 HELSINKI

Asteri kirjanpito Dos – Vuosipäivitys 5.11.2001

Päivityksen keskeisenä sisältönä on euron käyttöönottoon liittyvät ohjeet. Päivitykseen sisältyvät uusimmat ohjelmaversiot, tilikartat sekä tarvittavat parametritiedostot uudelle koneelle asentamista varten.

Ennen asentamista

Mikäli et ole tehnyt säännöllisesti varmuuskopioita kirjanpitoaineistosta, on sellainen ehkä syytä tehdä nyt ennen päivityksen asentamista ja euromuunnoksia.

Päivityksen asentaminen ei edellytä varmuuskopiointia, koska päivityksessä asennetaan vain uudet ohjelmaversiot.

Varmuuskopiolta on nopeaa palauttaa aineisto, joka on kadonnut esim. laitteistovian tai varkauden takia.

Tarkista että sait seuraavat neljä levykettä:

Asteri Valikko – Valikko-ohjelma kovalevylle, Levy I/I Asteri Kirjanpito – Vuosipäivitys 5.11.2001 Levy 1/3 Asteri Kirjanpito – Vuosipäivitys 5.11.2001 Levy 2/3 Asteri Kirjanpito – Vuosipäivitys 5.11.2001 Levy 3/3

Päivityksen asentaminen

Kopioi levyjen 1/3 - 3/3 päähakemistossa olevat ohjelmat C:\ASTERIKP hakemistoon. Kopioi valikkolevyn ohjelmat C:\ASTERI hakemistoon.

Levyllä 1/3 on alihakemistoja, joiden sisältö kopioidaan vain tarvittaessa. A:\KARTAT sisältää tilikartat, A:\PRINTER sisältää kirjoitinmääritykset ja A:\KAIKKI sisältää uusasennuksen kaikki parametritiedostot.

Valikkolevy sisältää valikko-ohjelmiston kokonaisuudessaan valikkoruutuineen. <u>Sieltä kopioidaan kuitenkin vain ohjelmat</u> (*.exe:t). Valikkolevy on mukana siltä varalta että joudut asentamaan ohjelmat jossain vaiheessa uudelle koneelle.

Kopiointiohje päivityksen asentamiseksi

Mahdollisia virheilmoituksia asennuksen aikana:

Korvataanko C:XXX (Kyllä/Ei/kAikki)? Overwrite C:XXX (Yes/No/All ?)

Kopioitava tiedosto tai ohjelma on jo levyllä. Vastaa K(Y) niin vanha tiedosto korvataan uudella.

Komento tai tiedostonimi ei kelpaa

Olet tehnyt kirjoitusvirheen.

```
Virhe kopioitaessa tiedostoa A:\XXX
kohteeseen C:\ASTERIKP\XXX
Määritetystä laitteesta ei voi lukea.
tai
Data error reading drive A:
```

Levyke on viallinen, lataa päivitys sivulta www.atsoft.fi/tukikp.html tai tilaa uusi levy.

```
True Basic system error [xxx]
```

Ohjelma ei ole kopioitunut oikein. (Levyke on viallinen) Lataa päivitys sivulta www.atsoft.fi/tukikp.html

Out-of-memory tai muistipula ohjelman käynnistyessä.

Vapauta lisää Dosin perusmuistia, ks. www.atsoft.fi/muisw95.htm www.atsoft.fi/tietkant.htm

Lisää tietoa päivitykseen ja ohjelmaan liittyen

Tarkempia ohjeita ja vastauksia päivitykseen liittyviin kysymyksiin löydät kotisivuiltamme, osoitteesta www.atsoft.fi

Päivitykseen liittyvät viime hetken ohjeet ja kysytyt kysymykset kokoamme sivulle www.atsoft.fi/kppv.htm

Asteri kirjanpito päivityslevyjen kopiointi

Käynnistä tietokone ja siirry Ms-Dos kehotteeseen , ellet jo ole siellä (Windows 95/98: Valitse Käynnistä|Ohjelmat|Ms-Dos kehote, Asteri valikosta pääset Dosiin painamalla F1). Kirjoita komennot:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
	C:
	CD \ASTERIKP
C:\ASTERIKP>_	Laita levy 1/3 asemaan
C:\ASTERIKP>_	COPY A:*.EXE
Korvataanko (Kyllä/Ei/k	Aikki) A
x tiedosto(a) kopioitu	Ykköslevy on kopioitu,
C:\ASTERIKP>_	Vaihda levy 2/3 asemaan
C:\ASTERIKP>_	COPY A:*.EXE
Korvataanko (Kyllä/Ei/k	Aikki) A
x tiedosto(a) kopioitu	Kakkoslevy on kopioitu,
C:\ASTERIKP>_	Vaihda levy 3/3 asemaan
C:\ASTERIKP>_	COPY A:*.EXE
Korvataanko (Kyllä/Ei/k	Aikki) A
x tiedosto(a) kopioitu	Kopiointi on suoritettu

Tarkista että kopiointi onnistui käynnistämällä päiväkirjan kirjausohjelma. Katso että ruudun vasemmassa yläreunassa oleva ohjelman muuttamispäivämäärän ilmoittava VER: on 5.11.2001 tai uudempi. Tarkista että kaikki muutkin ohjelmat käynnistyvät ja että versiopäiväys on VER 5.11.2001 tai uudempi.

Asteri valikkolevyn kopiointi

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
	C:
	CD \ASTERI
C:\ASTERI>_	Laita valikkolevy asemaan
C:\ASTERI>_	COPY A:*.EXE
Korvataanko (Ky	llä/Ei/kAikki) A
x tiedosto(a) ko	opioitu Kopiointi on suoritettu

Määritykset markkakirjanpitoa tehtäessä

Käynnistä *Kirjanpito, päiväkirjan tallennus ja tulosteet* (pckp31) ja siirry kirjaustilaan. Valitse *Alt F4 (Määritä / Omat tiedot)* ja määritä kohta 34 Rahayksikkö**:1** (arvoksi ykkönen). Tallenna määritys *F1*.

Määritettyäsi rahayksikön ja käynnistettyäsi ohjelman uudestaan voit syöttää markkamääräisen summan kirjaustilassa siten, että annat summan jälkeen pienen e -kirjaimen tai + merkin. Painettuasi enter ohjelma muuttaa syöttämäsi summan euroihin kirjaten alkuperäisen summan selitekenttään, jos selitekentässä on tilaa (Alkuperäinen euromääräinen summa lisätään selitteeseen, ellet estä sitä Alt F4 valinnan 35 Ei vasta-ar:2 määrityksellä.)

Syötetty	Rahayksikkö:1	Rahayksikkö:2	Rahayksikkö:
summa:	(markka)	(euro)	(määrittämättä)
12m	12,00	2,02	12,00
12e	71,35	12,00	12,00
12+	71,35	2,02	12,00

Päivitykseen sisältyvät tilipuitteistot

OYTR01	Osakeyhtiö suppea tase
OYTR01L	Osakeyhtiö laaja tase
KYTR01	Kommandiittiyhtiö
KYTR01L	Kommandiittiyhtiö, laaja tase
AYTR01	Avoin yhtiö
AYTR01L	Avoin yhtiö, laaja tase
LHTR01	Liikkeenharjoittaja
LHTR01L	Liikkeenharjoittaja, laaja tase
ABTR01	Ruotsinkielinen osakeyhtiö
ABTR01L	Ruotsinkielinen oy, laaja tase
	OYTR01 OYTR01L KYTR01 KYTR01L AYTR01 LHTR01 LHTR01L ABTR01 ABTR01L

Kpa 3 §, Aatteellinen yhteisö ja säätiö

YHTK01	YHTR01	Yhdistys
U1TK01	U1TR01	Urheiluseura, kaava 1 (Asetuksen
		mukainen yhdistyksen kaava)
U2TK01	U2TR01	Urheiluseura, kaava 2 (tuloslaskelma
		toiminnanaloittain)
	U2TR01L	Urheiluseura, laaja kaava
U3TK01	U3TR01	Urheiluseura, kaava 3
FÖTK01	FÖTR01	Föreningen

Kiinteistön hallintaan perustuva toiminta

Asunto Oy
Bostadsaktiebolag
Kiinteistöyhtiö, sellaisen
kiinteistön hallintaan perustuvalle
yhtiölle, joka ei saa käyttää
as.oy:lle määrättyä kaavaa.

Ammatinharjoittajan vaihtoehtoinen kaava

AMTK01 AMTR01 Ammatinharjoi	ttaja
-----------------------------	-------

Sekä

MVTK01	MVTR01	Maatalous
OSTK01	OSTR01	Osuuskunta
	OSTR01L	Osuuskunta, laaja tase
PUTK01	PUTR01	Puutarhatalous, noudattaa eu:n
TKTK01	TKTR01	Tienhoitokunta

Tilipuitteistot ovat levykkeellä 1/3 hakemistossa \KARTAT. Lisää tilikarttoja ja tarkemmat kuvaukset luettavissa osoitteesta www.atsoft.fi/genetili.htm

Mitä tilikarttoja päivityksen mukana todella tuli

Näiden ohjeiden kirjoittamisen jälkeen on toimitettavia tilikarttoja saattanut tulla lisää. Katsomalla päivityslevy 1/3:n hakemistoon \KARTAT näet mitä tilikarttoja (*.TKA) ja tilinpäätösrunkoja (*.TPO) hakemistossa on. Katsomisen voit tehdä esim. seuraavasti:

- 1. Siirry Ms-Dos tilaan
- 2. Laita A: asemaan Asteri kirjanpito 1/3 -levy
- 3. Kirjoita **DIR A: \KARTAT /P** ja paina Enter (valitsin /P pysäyttää listauksen aina kun ruudullinen on tulostunut, Enterin painallus jatkaa listausta)

Mallitilirungon lukeminen

Laita "*Asteri kirjanpito 1/3*" levy asemaan. Käynnistä *D*-*Tilinpäätösrungon teko ja korjaus*. Anna TP Runko: kohtaan luettavan tilikartan nimi, esim. TP Runko: **A: \KARTAT\MYTR01** ja paina Enter.

Tee tilirunkoon tarvittavat muutokset, tallenna valinnalla Alt S antaen tilikartalle uusi nimi ilman viittausta A: asemaan, esim.

TP Runko:**SSTK02**.

(missä SS on yrityksen nimen alkukirjaimista muodostettu tunniste, esim. Salama Suutari)

Mallitilikartan lukeminen

Laita "*Asteri kirjanpito 1/3*" levy asemaan. Käynnistä *C*-*Tilikartan teko ja korjaus*. Anna TILIKARTTA: kohtaan luettavan tilikartan nimi, esim. **A:\KARTAT\AMTK01** ja paina Enter.

Tee tilikarttaan tarvittavat muutokset, tallenna valinnalla *Alt S* antaen tilikartalle uusi nimi ilman viittausta A: asemaan, esim. TILIKARTTA: **SSTK02**.

Mallitilikarttojen ja -tilirunkojen kopioiminen

Voit kopioida tarvittaessa mallitilikartat ja tilirungot kovalevylle (esim. tilitoimistokäyttö). Varmistu kuitenkin ettei levyllä jo ole asiakkaille sovitettuja tilikarttoja samalla nimellä kuin mallitilikartat ovat etteivät mallitilikartat kopioidu asiakkaiden tilikarttojen päälle. Komennolla DIR C:\ASTERIKP*.TKA näet mitä tilikarttoja kovalevyllä on ja komennolla DIR C:\ASTERIKP*.TPO näet mitä tilirunkoja kovalevyllä on.

Varminta onkin että kopioit mallitilikartat vain jos tiedät että kovalevyllä C:\ASTERIKP hakemistossa ei ole asiakkaan aineistoja (vaan ne ovat ao. hakemiston alihakemistoissa tai levykkeillä)

Kopioi seuraavasti: Laita "Asteri kirjanpito 1/3" levy asemaan, siirry Ms-Dos kehotteeseen ja kirjoita tummennettu:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
C:\>_ tai C:\WINDOWS>_	C:
C:>_ tai C:\WINDOWS>_	CD \ASTERIKP
C:\ASTERIKP>_	Laita asemaan <i>kirjanpidon</i>
C:\ASTERIKP>_	COPY A:\KARTAT*.*

Jos ohjelma huomauttaa *Korvataanko OYTK01.TKA* (*Kyllä/Ei/kAikki*)? tai *Overwrite OYTK01.TKA* (*Yes/No/All*)? on kovalevyllä jo samanniminen tilikartta. Älä kopioi mallitilikarttaa ellet ole varma siitä että kovalevyllä nyt olevan tilikartan päälle voi kopioida uuden tilikartan. Vastaa E (tai N) jottet kopioisi mallitilikarttaa levyllä olevan päälle.

Tilikartat imuroitavissa

Sivulta http://www.atsoft.fi/genetili.htm on imuroitavissa ajan tasalla olevat tilikartat. Kun julkaisemme uusia tilikarttoja tai korjauksia olemassa oleviin tilikarttoihin, ne päivittyvät automaattisesti ym. sivulle heti seuraavaksi päiväksi. Tilikartan nimen vieressä oleva päivämäärä ilmoittaa tilikartan viimeisen muutospäivän.

Siirtyminen euromääräiseen kirjanpitoon

Ohjeet euromääräiseen kirjanpitoon siirtymiseksi ovat luettavissa osoitteesta www.atsoft.fi/kpeuroihin.htm

Huomaa, että kirjanpito-ohjelman tallentamiin päiväkirjoihin ja saldoluetteloihin ei tallennu tietoa siitä, mitä rahayksikköä rahamäärät ovat.

Varmuuskopioi kirjanpitoaineisto

Mikäli et ole tehnyt säännöllisiä varmuuskopioita, ensimmäinen toimenpide on tehdä varmuuskopio olemassa olevasta aineistosta levykkeille. Varmuuskopiolta on sitten helppo palauttaa aineisto, jos jokin menee vikaan muutostyössä.

Määritä uusi rahayksikkö

Käynnistä kirjanpito-ohjelma, siirry kirjaustilaan ja valitse *Alt F4* ja määritä rahayksiköksi euro kohtaan 34 Rahayksikkö:**2** (arvoksi kakkonen). Tallenna *F1* ja poistu ohjelmasta *Alt Q*.

Tee tilinavaus euroissa

Käynnistä *L - Tilinavauspäiväkirja ed. tilikauden taseesta* ja tee tilinavaus, määritä kohtaan 08 SUORITETAAN RAHAYKSIKKÖMUUNNOS MK->EURO:**2** jolloin ohjelma muuntaa markkoina olevat saldot euromääräisiksi.

Edellisen tilikauden tilinpäätöksen saldot pysyvät markkamääräisinä ja uuden tilikauden avaavan taseen luvut muodostetaan jakamalla tilinpäätöksen taseen luvut muuntokertoimella.

Uusi tilikausi on nyt valmis aloitettavaksi euromääräisenä

Uusi tilikausi on nyt valmis aloitettavaksi euromääräisenä

Siirtyminen euroihin kesken tilikauden

Kirjanpito-ohjelman tallentamiin päiväkirjoihin ja saldoluetteloihin ei tallennu tietoa siitä, mitä rahayksikköä rahamäärät ovat. Rahayksikkötieto tallentuu hakemistokohtaisesti.

Siirryttäessä euroihin kesken tilikauden, on mietittävä miten esim, tase-erittelyt tulostetaan, kun tilikauden alkukuukaudet on kirjattu markkoina ja loppukuukaudet euroina.

Siirtyminen euromääräiseen kirjanpitoon kesken tilikauden tapahtuu seuraavasti:

1. Varmuuskopioi kirjanpito-aineisto

2.Muunna viimeisen markkamääräisenä pidetyn kuukauden saldoluettelo euroiksi (L - Tilinavauspäiväkirja ed. tilikauden taseesta -ohjelmalla, antamalla suurimmaksi taseen tiliksi 999999 ja antamalla saldoluettelon nimerksi esim MY1201E)

3.Tulosta tilinpäätös kaksi kautta rinnan siten että toisena saldoluettelona on markkamääräinen aineisto ja vertauluaineistona euromääräiseksi muuttamasi aineisto. Tämä tuloste varmentaa miten markat on muunnettu euroihin.

4.Käynnistä kirjanpito-ohjelma, siirry kirjaustilaan, määritä Alt F4 valinnalla kohtaan 34:Rahayksikkö 2, tallenna F1, poistu kirjanpito-ohjelmasta

5.Käynnistä kirjanpito-ohjelma uudestaan, jolloin ohjelma lukee tallentamasi rahayksikkömäärityksen asettaen kirjanpidon rahayksiköksi eurot

6.Anna alkusaldotiedostoksi markkamääräisestä saldoluettelosta euromääräiseksi saldoluetteloksi tallentamasi tiedosto (MY1201E) ja jätä päiväkirja tyhjäksi.

7. Aloita kirjaaminen,. Kirjaa summat euroina

8.Jos jokin summa on markkoina, syötä se Euroa saraan 120m muodossa (pieni m kirjain viimeiseksi), jolloin ohjelma muuttaa summan automaattisesti euroiksi 20.18

Markkamääräinen vertailuaineisto euroiksi

Tilinpäätöstä tulostettaessa saattaa esiintyä tarve tulostaa markkamääräisenä tehdyn kirjanpidon tuloslaskelma ja tase euroissa. Tulostaminen onnistuu siten, että muutetaan markkamääräinen saldoluettelo euromääräiseksi ja tulostetaan muunnettu aineisto vertailuaineistona.

Muuntaminen tehdään *Tilinavaus* -ohjelmalla (*L* - *Tilinavauspäiväkirja ed. tilikauden taseesta*). Käynnistä tilinavausohjelma, anna suurimmaksi taseen tiliksi 9999 (niin suuri tilinumero, ettei suurempaa ole tilikartassa) ja tilinpäätöksen loppusaldotiedostoksi muunnettavan loppusaldotiedoston nimi ja tallettuvaksi tilinavauspäiväkirjaksi muunnettavan loppusaldotiedoston nimestä johdettu nimi, josta käy kuitenkin ilmi että aineisto on euromääräinen (päiväkirjan nimi voi olla enintään 8 merkin mittainen). Kohtaan 05 annetaan se tili, jolle muuntamisesta johtuva pyöristysero kirjataan.

TILINAVAUS EDELLISEN VUODEN LOPPUSALDOISTA	F1:ALOITA	
(c) Atsoft Oy Mäkinen, VER:23.3.1998	F2:POIS F4:LEVY	N HAKEMISTO
		+TASEEN VIIM.
01 TILIKARTTA (*.TKA)	MYTK98	TILI
02 SUURIN TASEEN TILI	: 999999	9250 muut väl.
03 TILINPÄÄTÖKSEN LOPPUSALDOTIEDOSTO	:MY1298	
04 TALLETTUVA TILINAVAUSPÄIVÄKIRJA	:MY1298e	+TULOSLASK. 1
05 TILI, JOLLE TILIKAUDEN TULOS SIIRRETÄÄN	:3055 alet ja euro	muuntoerot
06 TILINAVAUKSEN PÄIVÄMÄÄRÄ (PP.KK.VVVV)	:31.12.1998	
07 YKSITYISTILIN TILINUMERO	:	
08 SUORITETAAN RAHAYKSIKKÖMUUNNOS MK->EURO	:2	
VI	INKIT	
JOS OTAT ASTERI KIRJANPIDON KÄYTTÖÖN, ETKÄ OLE TEHNYT KIRJANPITOA ASTERILLA: - jos et ole tehnyt kirjanpitoa Asterilla, kirjaa tilinavauksen viennit kirjanpito-ohjelmalla (Asteri valikon valinta A) kirjaamalla taseen tilien saldot tilinavauspäiväkirjaksi toispuoleisin kirjauksin.		
JOS OLET TEHNYT TILINPÄÄTÖKSEN ASTERI KIRJANPITO-OHJELMALLA:		
- Ohjelma tekee päättyneen tilikauden saldoluettelon taseen tileistä		
tilinavauspäiväkirjan alkavalle tilikaude	elle kirjaamalla tas	een vastaavan
tilien saldot DEBETiin ja taseen vastatta	avan tilien saldot K	REDITiin,
tilikauden tuloksen kohdassa 05 antamalle	e tilille (ja mahdol	lisen kohdassa
07 olevan yksityistilin saldon kohdan 05	tilille)	
2 = muunnetaan summat euroiksi jakamalla su	ummat muuntokertoime	lla

Esimerkissä muunnamme Joulukuun 1998 loppusaldot markoista euroiksi. Suurin taseen tili annetaan suuremmaksi kuin yksikään tilikartan tilinumero, tallentuva päiväkirja saa lopputunnisteen **E** (*MY1298E*) merkiksi siitä, että se on euromääräinen. Kohtaan 08 annetaan **2** jotta ohjelma muuntaisi rahamäärät markoista euroiksi.

Tilinavausohjelma tallentaa sekä päiväkirjan (*my1298e.pvk*) että saldoluettelon (*my1298e.sld*). Kirjanpito-ohjelmalla voidaan tarkastella päiväkirjaa jotta voidaan todeta, että muunnos on oikein suoritettu.

Kpa:n muutos (748/2001)

Kpa:n muutoksessa 748/2001, joka tulee voimaan 31.12.2001, todetaan erien uudelleennimeämisestä ja poisjättämisestä 1. luvun 11 pykälässä seuraavaa "*Jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta, se on jätettävä pois tuloslaskelmasta tai taseesta*"

Tilinpäätös kaksi kautta rinnan (tilipari.exe) jättää tuloslaskelmasta ja taseesta nollasaldoiset erät pois, kun ohjelman lähtötiedoissa, kohdassa Nollasaldois.erät: ei ole k-kirjainta

Lisätietoa www.atsoft.fi/zwklyhtk.htm

Käsitteitä ja sanastoa päivitykseen liittyen

€	Euron merkki. Koska Euron merkkiä ei ole kaikissa tietojärjestelmissä, voidaan euro merkitä joko pienellä e kirjaimella tai sanalla EURO. Ms-Dosiin ei ole saatavilla euron merkkiä.
EUR	Eurovaluutan ISO-koodi, jonka vastine markkaa käytettäessä olisi FIM
EURO	euron lyhenne, vastine markkaa käytettäessä on mk
Kotiraha	Se rahayksikkö (markka tai euro) jolla kirjanpito tehdään.
Muuntoero	Markkamäärän muuntamisesta euroiksi ja takaisin markoiksi syntyvä ero alkuperäisen ja kahdesti muunnetun rahamäärän välillä. Voi olla enintään 3 pennin suuruinen
Muuntokerroin	Ilmoittaa markan ja euron välisen suhteen. Eurot saadaan jakamalla markat muuntokertoimella ja markat kertomalla eurot muuntokertoimella. Muuntokertoimen arvo on 5,94573
Rahayksikkö	Laskentayksikkö, joko markka tai euro.
Sentti	Euron sadasosa. Yksi euro jakaantuu sataan senttiin. Yksi euro jakaantuu muuntokertoimen ilmoittamaan määrään markkoja.
Tiliraha	Se rahayksikkö (markka tai euro) jossa pankkitilillä oleva rahamäärä ilmaistaan.
Valuutta	1.1.1999 alkaen euro on Suomen virallinen valuutta. Markka on euron ilmentymä.
Vastaraha	Markkoja käytettäessä euro, euroja käytettäessä markka.

Asennus uudelle koneelle (Ensiasennus)

Asteri kirjanpito asennetaan **uuteen koneeseen** päivityslevyiltä seuraavasti:

Siirry Ms-Dos kehotteeseen ja kirjoita tummennettu:

<u>Mitä näkyy ruudussa</u>	Kirjoita tummennettu						
C:\>_ tai C:\WINDOWS>_	C:						
C:>_ tai C:\WINDOWS>_	CD \						
C:\>_	MD ASTERIKP						
jos ruudulle tulostuu <i>Hakemist</i> tähän koneeseen mahdollisesti as parametritiedostoja (hakemistoa	o on jo olemassa, on ennettu kirjanpito. Älä kopioi kaikki) ellet halua koneessa						
nyt olevien määritysten katoavan							
C:/>_	CD ASTERIKP						
C:\ASTERIKP>_	Laita asemaan kirjanpidon						
	päivityslevy 1/3						
C:\ASTERIKP>_	COPY A: *.EXE						
x tiedosto(a) kopioitu	Kopioi parametritiedostot						
C:\ASTERIKP>_	COPY A:\KAIKKI*.*						
x tiedosto(a) kopioitu	Vaihda asemaan						
	Päivityslevy 2/3						
C:\ASTERIKP>_	COPY A: *.EXE						
x tiedosto(a) kopioitu	Vaihda asemaan						
	Päivityslevy 3/3						
C:\ASTERIKP>_	COPY A: *.EXE						
x tiedosto(a) kopioitu	Kopiointi on suoritettu						

Asteri valikon täydellinen asennus

Laita Asteri valikko —levy asemaan ja kirjoita tummennettu:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
C:\ASTERIKP>_	C:
C:\ASTERIKP>_	CD \
C:\>_	A:
C:\>_	KOVOLLE

ja seuraa asennusohjelman ohjeita.

Pikakuvakkeet Windows 95/98:n työpöydälle

Asteri valikon asennus kopioi Windows 95/98:n työpöydälle kaksi pikakuvaketta, joista Asteri ohjelmat saadaan käyntiin:

Asteri yritysohjelmat Ms-Dos tilassa –pikakuvake käynnistää tietokoneen uudestaan lataamatta Windowsia. Lisäksi pikakuvake vapauttaa mahdollisimman paljon Dosin perusmuistia ohjelmien käyttöön. Tämä tila on erityisen hyödyllinen jos kirjoittimen tulostus katkeilee tai jos koneessa on muistipula (Out-of-memory).

Pikakuvakkeet voi lisätä työpöydällesi valikkolevyltä seuraavasti:

- Pienennä kaikki ikkunat napsauttamalla ohjelman oikeassa yläkulmassa olevaa – -painiketta niin että lopulta ruudulla näkyy Windowsin työpöytä (se taustakuva jossa ovat mm. *Oma tietokone* ja *roskakori*)
- 2. Laita Asteri valikko Päivitys –levy asemaan
- 3. Valitse III Käynnistä | Suorita
- 4. Kirjoita Avaa: kohtaan A: ja paina Enter
- 5. Napsauta avautuneesta "*3 1/2 tuuman levyke*" –ikkunan ➡ painiketta niin että myös työpöytää on näkyvissä
- 6. Raahaa "3 1/2 tuuman levyke" –ikkunasta Asteri yritysohjelmat pikakuvake työpöydälle (Vie hiirikohdistin Asteri yritysohjelmat pikakuvake tekstin päälle, paina vasemmanpuoleinen hiiripainike alas ja pidä se alas painettuna ja siirrä hiirikohdistin työpöydälle tyhjään kohtaan ja vapauta hiiripainike jolloin pikakuvake kopioidaan työpöydälle. Kopioi samalla tavalla Asteri Yritysohjelmat Ms-Dos tilassa pikakuvake)
- 7. Poista *Asteri Valikko* levy asemasta ja kokeile pikakuvakkeiden toimintaa

Jos muisti loppuu

Asteri kirjanpito toimii sitä paremmin, mitä enemmän sillä on vapaata <u>perusmuistia</u> käytettävissä. Dos ohjelmat kykenevät käyttämään vain 640 kt muistia tietokoneen muistin määrästä riippumatta. Osan Dos muistista vie komentotulkki ja loppu on laiteohjainten ja sovellusten käytettävissä.

Ohjelmat kärsivät muistipulasta jos ohjelma ilmoittaa "muistipula" tai "Pulma:out of memory".

Muistipulaan on kolmen kohdan ratkaisu:

- 1. Poistetaan tarpeettomat laiteajurit ja residenttiohjelmat.
- 2. Otetaan ylämuisti käyttöön ja ladataan jäljellejääneet laiteajurit ja residenttiohjelmat ylämuistiin
- 3. Käytetään ohjelmien muistinsäästöversioita: ohjelmia, joista on karsittu eräitä muistia kuluttavia mutta useimmille käyttäjille tarpeettomia osia pois.

Laiteympäristöraportti

Ensimmäinen toimenpide muistipulan ratkaisemiseksi on tulostaa laiteympäristöraportti.

Laiteympäristöraportti antaa tietoja laitteistosi käynnistystiedostoista, muistinkulutuksesta, ohjelmaversioista ja Asteri ohjelmissa sattuneista virheistä.

Käynnistä laiteraportti Asteri valikosta (Alt M | Ympäristö | laiteraportti) tai jos sitä ei muistipulan vuoksi voi ajaa niin käynnistä C:\ASTERI valikosta laiterap.exe kirjoittamalla:

C: CD \ASTERI LAITERAP

Ja valitse valinta A – Laiteympäristöraportti.

Muistin vapauttaminen

Windows 95/98 käyttöjärjestelmässä helpoin tapa ratkaista muistipula on käynnistää ohjelmat *Asteri yritysohjelmat Ms-Dos tilassa* pikakuvakkeella (ks. Sivu 16). Pikakuvake sisältää valmiit muutokset käynnistystiedostoihin muistin vapauttamiseksi. Toinen vaihtoehto on muuttaa käynnistystiedostoja.

Käynnistystietojen muuttaminen vaatii yleensä mikrotukihenkilön apua. Perustilanteessa käynnistystiedostojen tulee olla seuraavanlaiset:

C:\CONFIG.SYS:

DEVICE=C:\WINDOWS\HIMEM.SYS DEVICE=C:\WINDOWS\EMM386.EXE NOEMS DOS=HIGH,UMB FILESHIGH=20 BUFFERSHIGH=30

Autoexec.bat tiedoston määrityksiksi riittävät alla olevat rivit, muut tiedostossa olevat rivit ovat yleensä turhia.

C:\AUTOEXEC.BAT:

@ECHO OFF
LH KEYB SU,,C:\WINDOWS\COMMAND\KEYBOARD.SYS
PATH=C:\WINDOWS;C:\WINDOWS\COMMAND;C:\;

HUOM: Nämä ohjeet pätevät vain windows 95/98 käyttöjärjestelmiin. Nämä ohjeet eivät päde Windows ME/NT/XP/2000 käyttöjärjestelmiin. Niihin liittyviä ohjeita on luettavissa osoitteessa www.atsoft.fi/tukikj.html

Windows 95 FIN OSR2 HIMEM.SYS

Eräissä suomenkielisissä Windows 95 (Versio 4.00.950 b) koneissa ylämuistin käyttöönotto suurentaa HIMEM.SYS tiedoston koon ohjelmointivirheen vuoksi 44 kt:un (kun vastaava englanninkielinen versio kuluttaa vain 1 kt muistia).

HIMEM.SYS:in viemä tila pienennetään takaisin 1 kt:un ajamalla iosysfin.exe niminen korjausohjelma, joka on saatavilla Microsoftilta. Korjausohjelman saa ajaa vai suomenkielisessä Windows 95:n b –versiossa (ei esimerkiksi Windows 98:ssa)

Aihetta käsittelevä artikkeli ja linkki ao. tiedostoon löytyy Atsoftin kotisivuilta, osoitteesta www.atsoft.fi/iosysfin.htm

Windows 98 FIN himem.sys

Eräässä Windows 98:n suomenkielisessä versiossa (4.10.1998) ylämuistin käyttöönotto suurentaa HIMEM.SYS tiedoston 46 kt:un (kun vastaava englanninkielinen versio kuluttaa vain 1 kt muistia).

Microsoftilta on saatavilla vian ratkaiseva korjauspaketti (winboot.sys). Aihetta käsittelevä artikkeli löytyy Atsoftin kotisivuilta, osoitteesta www.atsoft.fi/asin98.htm

Windows ME

Windows ME ei käytä autoexec.bat ja config.sys tiedostoja kuin osittain. WinME:tä ei myöskään voi käynnistää puhtaaseen Dos tilaan. Lisätietoa sivulta www.atsoft.fi/winme.htm

Windows XP

Tätä kirjoitettaessa ei WinXP käyttöjärjestelmästä ollut juuri kokemuksia Dos ohjelmien kanssa. Mikäli sellaisia kertyy, tulevat ne luettaviksi sivulle www.atsoft.fi/winxp.htm

Kirjanpidon muistinsäästöversio PCKPMINI

Jos muisti käy vähiin, voit siirtyä käyttämään kirjanpidon muistinsäästöversiota, pckpmini.exe:ä.

Pckpmini toimitettiin päivityksen yhteydessä ja se otetaan käyttöön joko muuttamalla Asteri Valikossa olevan kirjanpito-ohjelman käynnistyskäskyksi *PCKPMINI* (Valitse Asteri Kirjanpito valikossa *F2 - Päivitä valikkoa* ja kirjoita *komentojono* kohtaan käskyn *PCKP31* tilalle *PCKPMINI* ja tallenna valinnalla *F1*) tai kopioimalla miniversio kirjanpidon perusversion päälle seuraavasti:

Mitä näkyy ruudussa Kirjoita tummennettuC:\>_C:C:\>_CD \ASTERIKPC:\ASTERIKP>COPY PCKP31.EXE PCKPISO.EXEC:\ASTERIKP>COPY PCKPMINI.EXE PCKP31.EXE

```
Korvataanko PCKP31.EXE (Kyllä/Ei/kAikki)A
1 tiedosto(a) kopioitu
```

Muistinsäästöversio on valmis otettavaksi käyttöön. Käynnistä kirjanpito ja tarkista, että ohjelmaversion ilmoittava *VER*: on muuttunut *MUISTINSÄÄSTÖVER*:5.11.2001 merkinnäksi

Euromerkki (€) Dosiin

Ms-Dos merkistöön ei kuulu vakiosti euromerkkiä: sitä ei löydy käyttöjärjestelmästä eikä kirjoittimien merkistöistä.

Euromerkin sijaan voi käyttää pientä "e" kirjainta tai "euro" sanaa.

Aihetta käsittelevä artikkeli: www.atsoft.fi/euromerkkidosiin.htm

Windowsin leikepöydän käyttäminen

Ajettaessa Asteri ohjelmia Windowsin alaisuudessa, lyhyet tulosteet voidaan ohjata kirjoittimen sijaan ruudulle ja sitä kautta Windowsin leikepöydälle tai suoraan leikepöydälle. Lisäksi kirjanpitoohjelmassa on liittymät Windowsin leikepöydälle (*Muut* | *Leikepöydälle* ja *Leikepöydältä*) joiden avulla päiväkirjan kirjaukset siirretään leikepöydälle. Näitä toimintoja käyttäen voidaan tietoja siirtää esimerkiksi Wordiin tai Exceliin.

Leikepöydälle/pöydältä voidaan siirtää Dos ohjelmiin kuitenkin vain rajallinen määrä tietoa: muutama sivu siirtyy helposti, mutta kymmenien sivujen tulosteet eivät välttämättä mahdu siirtymään.

Dos ohjelmat pystyvät käyttämään Windows 95/98 leikepöytää. Ne eivät pysty käyttämään NT 4.0:n tai sen arkkitehtuuriin perustuvien muiden käyttöjärjestelmien (Win2000, WinXP) leikepöytää.

Esimerkki 1: Siirretään päiväkirja Exceliin

Käynnistä kirjanpito-ohjelma. Lue siirrettävä päiväkirja. Valitse *Alt U (Muut)* ja sieltä *leikepöydälle*. Käynnistä sitten Excel ja valitse *Muokkaa* | *Liitä* jolloin päiväkirjan kirjaukset liitettiin Exceliin. Nyt voit käsitellä tietoja Excelissä

Esimerkki 2: Siirretään kirjauksia Excelistä kirjanpitoon

Järjestä kirjaukset niin, että ne ovat allekkain ja yhdellä rivillä on yhden kirjausrivin tiedot, jokainen kenttä omassa solussa (tositenumero, päiväys, selite, debet tili, kredit tili ja summa). Jos kaikkia tietoja ei ole (esim. selite puuttuu), jätä välissä olevat kentät tyhjiksi ja lopun kentät voit jättää pois . Valitse hiirellä siirrettävät osoitteet raahaamalla valitun alueen yli ja kopioi valinta leikepöydälle *Muokkaa / Kopioi*:

🗙 Microsoft Excel - Työkirja1 📃 🗖 🗙												
	🐑 Ijiedosto Muokkaa Näytä Lis <u>ä</u> ä Muotoile Työkalut Tiedot Ikkuna Ohje 🛛 📃 🗗 🗙									2 ×		
	A1		•	=								
	A		В			С		D	E		F	
1		2.	2.1995	auto	radio					32	250,00	
2		2.	2.1995	100	1008 lasku myyntisaamiseksi 1000						00,00	
3		2.	2.1995	myy	nnin net	to-osuus			8′	196,72		
4		2.	2.1995	myy	myynnin ALV osuus 180						303,28	
5		6.	2.1995	1004	1004 saatu suoritus					621	126,00	
6		6.	2.1995	vara	varaston vuokra 1895,00							
7												
8	8											
Val	mis			Sumr	na=2956	571		NU	M			//

Esim. tositenumero ja tilinumerot puuttuvat, joten niiden kohdalla on tyhjät solut jotta tiedot siirtyvät Dos-päiväkirjassa oikeisiin kenttiin. Valitse siirrettävä alue raahaamalla hiirikohdistimella alueen ylitse, valitse sitten *muokkaa* | *kopioi* jolloin valittu alue siirtyy leikepöydälle.

Käynnistä kirjanpito-ohjelma ja lue päiväkirja. Valitse *Muut / Leikepöydältä* jolloin kirjaukset liitetään koneessa olevan päiväkirjan jatkeeksi.

Esimerkki 3:Kopioidaan tuloslaskelma ja tase Exceliin

Paperitulosteet tulostetaan leikepöydälle vaihtamalla ohjelmassa kirjoitinmääritykseksi joko tulostus ruudulle tai tulostus leikepöydälle (Valinnat F4 ja F5). Ruudulle tulostuksessa voidaan merkitä sarakkeen (solun) vaihtumiskohdat ja sitten kopioida leikepöydälle jolloin etenkin numeerinen tieto saadaan siirrettyä näppärästi suoraan Exceliin oikeisiin soluihin.

Käynnistä *B - Tilinpäätös; tase, tuloslaskelma ja erittelyt*. Vaihda kirjoitinmääritys valinnalla *F3* ja valitse *F4:Tulostus ruudulle*.

Tulosta tilinpäätös, jolloin tuloste tulostuu ruudulle. Jaa ruututuloste sarakkeisiin siirtämällä pystyviiva nuolinäppäimellä sarakkeen loppuun (rahamäärän loppuun) ja painamalla siinä välilyöntinäppäintä, jolloin * ilmoittaa missä on saran vaihto:

MS-DOS-kehote - TILIPAA6	
* * * * * * * * * * tiedoston alku Asteri MalliKirjanPito - Euroversio Tuloslaskelma ====================================	* 131.12.1995
Liikevaihto	152458.11
	152458.11
Valmistevarastojen lis∕väh Valmistus omaan käyttöön Liiketoiminnan muut tuotot Muuttuuat kulut:	0.00 0.00 0.00
Tavaraostot tilikauden aikan -80901.64 Varastojen lisäys tai vähenn 0.00 Ulkopuoliset palvelut 0.00 Henkilöstökulut 0.00 Muut muuttuvat kulut 0.00	-80901.64
Myyntikate	71556.47
Kiinteät kulut: PgDn/PgUp/Home/End AltC:Kopioi Vindowsin leikepöyd	älle AltW:Win Ohje AltQ:pois

Merkitse saranvaihtokohdat ennen pääotsikkoa (liikevaihto), ennen alaotsikkoja (tavaraostot tilik.aikana) ja aina summien jälkeen. Saranvaihdon merkkinä ylimmällä rivillä näkyy * (kertomerkkitähti). Kopioi sitten leikepöydälle valinnalla *Alt C.*

Merkittyäsi kaikki saranvaihdot, kopioi tuloste leikepöydälle valinnalla *Alt C*. Käynnistä sitten Excel ja valitse *Muokkaa / Liitä* jolloin tiedot siirtyvät Exceliin:

XM	🗙 Microsoft Excel - Työkirja2												
	<u>T</u> iedosto	<u>M</u> uokkaa	<u>N</u> äytä	Lis <u>ä</u> ä	Muotoile	<u>.</u> Ty <u>ö</u> kalut	t Tieg	<u>d</u> ot <u>I</u> kkuna <u>O</u> ł	nje			_	Ъ×
	E14	-	·	=									
	A	В			С			D	E		F		G 🔺
3		TUL	OSLA	SKELI	MA								
4		===	====		=								
5													
6		Liike	evaihto)					152458,	11			
7													
8									152458,	11			
9													
10		Valn	histeva	arastoj	en lis/v	/äh			0,	00			
11		Valn	Valmistus omaan käyttöön					0,	00				
12		Liike	Liiketoiminnan muut tuotot 0,00										
13		Muu	Muuttuvat kulut:										
14			Tavar	aostot	tilikaud	den aika	n	-80901,64					
15			Varas	stojen l	isäys t	ai väher	ท	0,00					
16			Ulkop	uoliset	palvel	ut		0,00					-
	$ \mathbf{F} $	Taul1 / T	aul2 /	Taul3 /	/								
Val	mis								NU	IM			

Liitä tuloslaskelma ja tase valitsemalla *Muokkaa /Liitä*. Valitse sarakkeet D ja E, paina hiiren 2.painiketta ja muotoile solut luku -muotoon 2 desimaalin tarkkuuteen. Vedä sarakkeet sopivan levyisiksi joko kaksoisnapsauttamalla sarojen otsikoiden välissä olevaa viivaa tai raahaamalla viivasta.

Euromuutokset ja käyttäjätuki

Kotisivuiltamme löydät ajankohtaiset ohjeet euroihin siirtymiseen.

Lisätietoa päivitykseen:	www.atsoft.fi/kppv.htm
Euroon siirtyminen:	www.atsoft.fi/tukieuro.html
Kirjanpidon tukisivut:	www.atsoft.fi/tukikp.html
Kansilehden tiedotteet	www.atsoft.fi
Uuden koneen ostajalle	www.atsoft.fi/uuskoneo.htm
Käyttöjärjestelmäohjeita	www.atsoft.fi/tukikj.html

Asteri dos kirjanpidon tulevaisuudennäkymiä

Ohjelmalla on edelleen aktiivinen käyttäjäkunta. Tämäkin päivitys on toimitettu yli 500 ylläpitosopimuksen tehneelle käyttäjälle. Tästä syystä ylläpidämme Asteri kirjanpidon Dos versiota edelleen.

Huomioitavaa laitehankinnan yhteydessä

Uutta kirjoitinta hankittaessa on varmistettava, että sillä voi tulostaa Ms-Dos tilassa ilman että Windows on lainkaan käynnissä taustalla. Lisätietoa kirjoittimista www.atsoft.fi/kirmaari.htm ja uuden koneen ostajalle www.atsoft.fi/uuskoneo.htm

Windows 98 on viimeisin käyttöjärjestelmä, jota voi suositella Dos ohjelmien kanssa käytettäväksi. Dos ohjelmat toimivat uudemmissakin käyttöjärjestelmissä, mutta pulmatilanteissa säätämismahdollisuuksia on vähemmän tai ei lainkaan.

Monissa tapauksissa koneen vaihdon yhteydessä on luontevaa vaihtaa samalla Dos ohjelma Windows ohjelmaan, koska uuden koneen säätäminen niin, että Dos ohjelmat saadaan siinä toimimaan vaatii monesti mikrotukihenkilötasoisen henkilön apua.

Mikäli vanha kone suinkin toimii, paras ratkaisu Ms-Dos ohjelman käyttämiseen on jatkaa sen käyttöä vanhassa koneessa.